

Tutkimustiedote

Maanteiden tavaraliikenteen toimitusketjujen työturvallisuus: tutkimus haasteista, kehittämiskohteista ja hyvistä käytännöistä

Tässä tiedotteessa kerromme kyseisestä tutkimuksesta ja siitä, miten sinä voit osallistua siihen. Selvitämme myös, mitä hyötyä tutkimukseen osallistumisesta on ja miten tutkimuksessa kerättyjä tietoja käsitellään. Tämä kutsu koskee osallistumista kyselyyn mutta voimme myöhemmin kutsua sinut osallistumaan myös muihin osioihin. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja voit keskeyttää osallistumisesi milloin tahansa. **Lämpimästi tervetuloa mukaan tutkimukseen!**

Tutkimuksen tavoitteet ja tarkoitus

Tutkimuksessa selvitetään maanteiden tavaraliikenteen toimitusketjujen ja yhteisten työpaikkojen

1. käytäntöjä, joilla henkilöstön työturvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehditaan,
2. turvallisuuskulttuuria ja tekijöitä, jotka edistävät tai ehkäisevät turvallista ja sujuvaa toimintaa sekä
3. varautumista poikkeamatilanteisiin sekä poikkeamista ja läheltä piti -tilanteista oppimisesta.

Tutkimus tuottaa uutta tietoa käytännöistä. Toimitusketjuissa ja yhteisillä työpaikoilla toimivat maanteiden tavaraliikenteen yritykset voivat hyödyntää näitä työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista huolehtimisessa.

Hankkeen toteuttaja, yhteistyökumppanit ja aikataulu

Työterveyslaitos vastaa tutkimuksen toteutuksesta. Tutkimus on käynnistynyt kesäkuussa 2023 ja päättyy lokakuussa 2025. Tutkimuksen rahoittavat Työsuojelurahasto, Huoltovarmuuskeskus ja Työterveyslaitos.

Lisätietoja tutkimuksesta: <https://www.ttl.fi/tutkimus/hankkeet/maanteiden-tavaraliikenteen-toimitusketjujen-tyoturvallisuus>

Miten tutkimus toteutetaan käytännössä?

Tutkimukseen osallistuu kuusi kuljetus- ja logistiikka-alan yritystä sekä kuljetus- ja logistiikka-alan sidosryhmien edustajia. Yrityskohtainen tutkimusaineisto kerätään tutkimusosioissa 1–4 kuvatuilla tavoilla ja sidosryhmien edustajilta (esim. työnantaja- ja työntekijäjärjestöistä) osiossa 5 kuvatulla tavalla. Kunkin osallistuvan yrityksen kanssa sovitaan eri osioihin osallistuvat henkilöt sekä toteutuksen aikataulu.

Tutkimusosiot etenevät vaiheittain seuraavasti:

1. Ryhmähaastattelut. Ryhmähaastattelut toteutettiin yrityskohtaisesti marraskuu 2023 – helmikuu 2024 välisenä aikana. Niihin osallistui johdon, esihenkilöiden, työsuojelutoimijoiden ja työntekijöiden edustajia.

2. Dokumenttiaineistojen keruu. Yritysten yhteyshenkilöt ovat toimittaneet työturvallisuutta koskevat riskinarvioinnit sekä poikkeama-, vaaratilanne- ja tapaturmaraportit tutkimusryhmän käyttöön.

3. Tutkimuskysely. Kyselyt on suunnattu yritysten henkilöstölle (esihenkilöt, työntekijät). Kysely toteutetaan toukokuussa 2024.

4. Yrityskohtaiset palaute- ja työpajatilaisuudet. Palaute- ja työpajatilaisuuteen osallistuvat johdon, esihenkilöiden, työsuojelutoimijoiden ja työntekijöiden edustajia. Tilaisuudet toteutetaan syksyllä 2024.

5. Fokuserhmäkeskustelut. Liikenne- ja logistiikka-alan sidosryhmien edustajien keskustelut keväällä 2025. Keskusteluilla täydennetään kohdissa 1–4 kerättyä tietoa.

Tutkimukseen osallistuminen ja luottamuksellisuus

Tutkijat kutsuvat hankkeessa mukana olevista yrityksistä vapaaehtoiset osallistujat tutkimukseen. Näillä henkilöillä on mahdollisuus osallistua yhteen, kahteen tai kolmeen tutkimuksen eri osioon: ryhmähaastattelut, kyselytutkimus sekä yrityskohtainen palaute- ja työpajatilaisuus.

1. Ryhmähaastattelut tutkimusyrityksissä. Ryhmähaastatteluilla kerättiin osallistujien näkemyksiä ja ajatuksia työturvallisuudesta ja -hyvinvoinnista sekä näihin liittyvistä käytännöistä maanteiden tavaraliikenteessä. Haastattelut toteutettiin marraskuu 2023 – helmikuu 2024 välisenä aikana.

3. Tutkimuskyselyjen toteutus. Sinulla on mahdollisuus ilmaista näkemyksesi ja ajatuksesi työturvallisuudesta ja -hyvinvoinnista sekä näihin liittyvistä käytännöistä maanteiden tavaraliikenteessä vastaamalla toukokuussa 2024 toteutettavaan kyselyyn. Kyselyaineisto kerätään tutkimuksen kohdeorganisaatioiden henkilöstöltä anonyymina ilman henkilötietoja vastaajista ja vastaajia ei ole mahdollista tunnistaa raportoinnista, eikä yksittäisiä kyselyvastauksia luovuteta työnantajille. Kyselyvastaukset käsitellään luottamuksellisesti, ja raportoinnissa ei ole mahdollista tunnistaa yksittäisiä vastaajia eikä yksittäisten vastausten sisältöjä luovuteta eteenpäin, esim. työnantajalle. Kyselyyn vastaaminen toteutetaan työajalla, eikä kyselyyn osallistumisesta makseta korvauksia. Kysely toteutetaan sähköisesti Webropol-kyselyjärjestelmällä.

4. Yrityskohtaisen palaute- ja työpajatilaisuuden toteutus. Tässä loppuvuodesta 2024 toteutettavassa osuudessa osallistujat voivat tuoda esiin yrityksen palautteeseen ja sen hyödyntämiseen liittyviä näkemyksiä. Lisäksi työpajaosuudessa käsitellään alustavia tutkimustuloksia sekä rakennetaan yhteistä käsitystä keskustellen ja kokemuksia vaihtaen. Työpajan alussa osallistujat perehdytetään käytettäviin tutkimusmenetelmiin ja ryhmäkeskustelujen ääninauhoittamiseen. Näistä kerrotaan aina osallistujille erikseen ja etukäteen. Työpajassa kerätty materiaali täydentää muissa tutkimusosioissa kerättyä tietoa.

Palaute laaditaan yrityskohtaisesti, eikä siitä voi tunnistaa yksittäisiä haastateltavia tai kyselyvastaajia. Tutkimuksen alustavat tulokset laaditaan kokonaisuutena, eikä työpajoissa käsiteltävistä tuloksista ole mahdollista tunnistaa yksittäisiä yrityksiä tai vastaajia.

Osallistumissuostumuksen antaminen ja tietosuoja

Osallistumalla tutkimuskyselyyn ja lähettämällä vastauksesi annat suostumuksesi siihen, että voimme hyödyntää tuloksia tässä tutkimuksessa ja sen julkaisuissa, esityksissä ja raporteissa muodossa, joka ei ole henkilötunnistettavaa. Tietojen keruun perusteena on yleinen etu, joten vastauksesi liitetään hankkeen tutkimusaineistoon ja aineistoa hyödynnetään tässä tutkimuksessa ja sen julkaisuissa, esityksissä ja raporteissa. Tutkimukseen osallistuminen on sinulle täysin vapaaehtoista ja voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen. Voit myös tutkimuksen aikana milloin tahansa keskeyttää osallistumisen, esimerkiksi jättää kyselyyn vastaamisen kesken. Voit myös perua osallistumisesi tutkimukseen, jolloin sinuun ei olla enää yhteydessä.

Jos keskeytät tai perut osallistumisesi tutkimukseen, käytämme siihen asti kerättyä tietoa tutkimuksessa. Jos haluat, että emme käytä tietojasi tutkimuksessa, voit vastustaa henkilötietojesi käsittelyä vain jos pystymme erottamaan sinun tietosi aineistosta. Jos pystymme, tietojasi ei enää käytetä tutkimuksessa, vaan ne siirretään pysyvästi säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon. Jo tehtyjä analyyseja ei kuitenkaan pystytä peruuttamaan.

Kaikissa tutkimusosioissa kerätty aineisto on Työterveyslaitoksen käytettävissä tutkimustarkoitukseen ja sitä hyödynnetään tämän tutkimuksen julkaisuissa, esityksissä ja raporteissa. Tutkimuksen tulokset

raportoidaan ryhmätasolla siten, että yksittäisiä vastaajia tai organisaatioita ei voi tunnistaa, eikä osallistujan henkilöllisyys tule tietoon.

On mahdollista, että aineistoa käytetään myöhemminkin tutkimukseen. Aineiston jatkokäytössä arvioidaan, onko se yhteensopivaa alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa. Aineistoa voidaan luovuttaa myös muille tutkimusta tekeville tahoille lain sallimilla tavoilla. Aineiston jatkokäytöstä informoidaan henkilökohtaisesti, jos se on toteutettavissa. Muussa tapauksessa jatkokäytöstä informoidaan Työterveyslaitoksen verkkosivuilla tai muiden tutkimusta tekevien tahojen kautta. Tarkempaa lisätietoa tutkimukseen osallistumisesta, tietosuojasta ja aineiston käsittelystä on tämän tutkimustiedotteen liitteenä. Tämä tutkimustiedote ja tietosuojailmoitus ovat luettavissa hankkeen [www-sivulla \(https://www.ttl.fi/tutkimus/hankkeet/maanteiden-tavaraliikenteen-toimitusketjujen-tyoturvallisuus\)](https://www.ttl.fi/tutkimus/hankkeet/maanteiden-tavaraliikenteen-toimitusketjujen-tyoturvallisuus) 31.10.2025 asti.

Tutkimuksen tuloksista viestiminen ja niiden hyödyntäminen

Tutkimuksen aihepiiristä ja tuloksista kirjoitetaan yleistajuisia artikkeleita Työterveyslaitoksen ja myös alan toimijoiden julkaisukanavissa. Lisäksi tutkimusryhmän jäsenet esittelevät tutkimusta, sen tuloksia ja sen aihepiiriä alan toimijoiden tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Tutkimuksen loppuraportti julkaistaan verkkojulkaisuna, joka on tulostettavissa tutkimuksen verkkosivuilla ja Julkari-palvelussa. Lisäksi tutkimuksen tuloksista kirjoitetaan tieteellinen englanninkielinen artikkeli.

Tutkimuksen mahdolliset hyödyt

Tämän tutkimuksen avulla tuotamme tietoa maanteiden tavaraliikenteen toimitusketjujen ja yhteisten työpaikkojen hyvistä käytännöistä, joilla huolehditaan henkilöstön työturvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Tutkimus tuottaa tietoa myös turvallisuuskulttuurista ja -johtamisesta sekä tekijöistä, jotka edistävät tai ehkäisevät työturvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehtimista. Tulokset palvelevat laajasti koko kuljetus- ja logistiikka-alaa ja tukevat vastuullista toimintaa yritysten ja organisaatioiden sisällä, toimitusketjuissa sekä yhteisillä työpaikoilla.

Lisätietoja:

Työterveyslaitos

Tutkimuksen vastuullinen johtaja

Pia Perttula

sähköposti: pia.perttula@ttl.fi

puhelin: +358 43 820 0499

Projektipäällikkö

Susanna Visuri

sähköposti: susanna.visuri@ttl.fi

puhelin: +358 46 851 5912

Tarkempaa lisätietoa tutkimukseen osallistumisesta, tietosuojasta ja aineiston käsittelystä

Osallistumissuostumus tieteelliseen tutkimukseen

Sinua on pyydetty osallistumaan tutkimukseen ”**Maanteiden tavaraliikenteen toimitusketjujen työturvallisuus: tutkimus haasteista, kehittämiskohteista ja hyvistä käytännöistä**”. Tutkimukseen osallistuminen on sinulle täysin vapaaehtoista ja voit kieltäytyä osallistumasta. Voit myös tutkimuksen aikana milloin tahansa keskeyttää tutkimukseen osallistumisen tai peruuttaa suostumuksesi. Tällöin sinusta ei kerätä lisätietoja. Jos peruutat suostumuksesi sinusta kerättyjä henkilötietoja ei käytetä uusissa analyyseissä (mikäli se on teknisesti mahdollista), mutta siihen mennessä tapahtuneen käytön pohjalta tehtyjä analyysejä ei pystytä peruuttamaan.

Henkilötietojen käsittelyperuste ja siihen liittyvät oikeudet

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus. Henkilötietojen käsittelyperuste on yleinen etu (tietosuoja-asetuksen 6.1 artikla kohta e, tietosuojalain 4.1 § kohta 3). Erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta käyttökiellosta poiketaan tietosuojalain 6.1 § kohdan 7 perusteella.

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä. Sinulla on oikeus tarkastaa itseäsi koskevat henkilötiedot ja saada tiedoista jäljennös, sekä pyytää tietojen oikaisemista tai käsittelyn rajoittamista. Lisäksi sinulla on tarvittaessa oikeus tehdä valitus henkilötietojen käsittelystä tietosuojan valvontaviranomaiselle. Lisätietoa tietosuojasta: <https://www.ttl.fi/tietosuoja/tieteellisten-tutkimusten-rekisterien-tietosuoja>

Aineiston käsittely ja luottamuksellisuus

Noudatamme tutkimusta koskevaa lainsäädäntöä ja Työterveyslaitoksen tietoturva- ja tietosuojaohjeistusta. Käytämme IT-palveluntarjoajia, jotka tarjoavat meille tekniset ratkaisut tietojen käsittelyä varten. Käsittelemme tutkimusaineistoa ja henkilötietoja kullekin tiedolle soveltuvassa ja tietoturvallisessa IT-palvelussa. Rakennuksissamme on kulunvalvonta. Säilytämme fyysistä tutkimusaineistoa (esim. paperisia suostumuslomakkeita ja tallenteita) lukituissa tiloissa ja lukituissa kaapeissa. Ostamme paperisten kyselylomakkeiden sekä ääni- ja videotallenteiden muuttamisen sähköiseen ja kirjalliseen muotoon Työterveyslaitoksen kilpailuttamilta palveluntarjoajilta, jotka noudattavat vaitiolo- ja salassapitosopimusta.

Keräämme tutkimusaineistoa tunnistetiedoin sekä osin ilman tunnistetietoja ja käytämme aineistoa analysoitaessa henkilökohtaista tutkimushenkilökoodia. Käsittelemme tietoa luottamuksellisesti ja meitä sitoo vaitiolovelvollisuus. Raportoimme tulokset ryhmätasolla siten, että yksittäisiä osallistujia ei ole mahdollista tunnistaa. Emme anna yksittäistä työntekijää koskevia tietoja työnantajalle. Käytämme aineistoja vain tieteelliseen tutkimukseen.

Kerätyn tutkimusaineiston omistusoikeus on Työterveyslaitoksella. Arkistoimme kaiken tutkimuksessa kerätyn **tiedon tunnistetiedoin pysyvästi Työterveyslaitoksen arkistoon. Arkistointi tapahtuu tutkimusprojektin päättymisen ja tutkimusaineistosta kirjoitettavien tieteellisten julkaisujen hyväksymisen jälkeen, kuitenkin viimeistään 31.12.2028.**

Ota yhteyttä tarvittaessa

Halutessasi esittää kysymyksiä tai käyttää henkilötietojen käsittelyyn liittyviä oikeuksiasi, ota yhteyttä rekisterin vastuuhenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Annamme mielellämme lisätietoja:

Rekisterinpitäjä

Työterveyslaitos
Topeliuksenkatu 41 b
00250 Helsinki
p. 030 4741 (vaihe)

Rekisterin vastuuhenkilö

Susanna Visuri, projektipäällikkö
Lemminkäisenkatu 14-18 B
20520 Turku
sähköposti: susanna.visuri@ttl.fi
p. +358 46 851 5912

Työterveyslaitoksen tietosuojavastaava

p. 030 474 2429
sähköposti: tsv@ttl.fi